

Beyoğlu gazetesi
Mart 2007

- 1) 2007 Ayşe Nur Zarakolu Düşünce ve İfade Özgürlüğü
Ödüllerinden birine layık görüldünüz. İfade özgürlüğünün kısıtlandığı ve cinayetlere kadar dayandığı bir ortamda düşüncelerini özgürce ifade edebilen biri olarak şu anki durum ve ortam hakkında ne düşünüyorsunuz...

Şu ortamda inanılacak laf değil ama, Türkiye iyiye gidiyor. Bundan 5-6 yıl önce düşünemeyeceğimiz şeyler yapabiliyoruz. Bunlar Ekim 2001-Mayıs 2004 arası yapılan AB Uyum Reformları sayesinde geldi. Birkaç yıl öncesine kadar AİHM sayesinde yeniden yargılanmayı, "Hepimiz Ermeniyiz" diyebilmeyi, Diyarbakır'daki Sur Belediyesinin Türkçe-Kürtçe davetiye yollamasını düşünemezdik. Gayrimüslim vakıfları hiç olmazsa kağıt üstünde artık mal edilebiliyorlar.

Bunlar kimimizin tüylerini ürpertebilir ve de istediği kadar ürpertsin ama, fevkalade olumlu gelişmeler. Çünkü bu sayede Türkiye insanı mecburî vatandaş'tan gönüllü vatandaş'a terfi ediyor. Böyle bir vatandaş devletini sever. Tabii, tersi de doğrudur.

Diyeceksiniz ki, yeniden yargılamada mahkeme DEP'lilere yine aynı cezayı verdi, "Hepimiz Ogün Samast'ız" sloganı çıktı, Sur Belediye Başkanı görevden alınabilir. Vakıfların üçüncü kişilere satılan malları badem oldu.

Hepsi doğru. Ama, Avrupa'nın yüzyıllar içinde yaptığını birkaç yılda yapınca, bunun da bir faturası oluyor. Bu faturayı hem bu gerici tepkiler, linç teşebbüsleri, hakaretler, hatta cinayetler biçiminde, hem de muazzam zaman kaybı biçiminde ödüyoruz. Şu andaki çok tatsız durum esas olarak budur. Yani, Cennet'e gidiyoruz, fakat Cehennem'den geçerek. Bu cehennem en azından 2007 yılıdır. Fakat seçimlerde CHP türünden yani tırmanan milliyetçiliğe cilve yapan partiler oylarını artırarak gelirlerse, bir seçim dönemi daha sürebilir bu cehennem. Hemen Allah korusun.

- 2) Türkiye'de insanların düşüncelerini özgürce ifade edebildiklerini düşünüyor musunuz?

Hem evet, hem hayır. Özgürce ifade için gerekli yasalar var denebilir. Örneğin, en uç bir örnek vereyim: Hepimiz 301'den şikayet ediyoruz ama, yasa koyucu önlemini almış aslında: "301/4: Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç sayılmaz". (Tabii, 301/1'den hiç bahsetmiyorum, o inanılacak bişey değil, Türklüğe hakaret meselesi. Adalet Bakanı gözümüzün içine baka baka yalan söylüyor: Yok İtalyanlığa hakaretmiş, yok Fransızlığa hakaretmiş, yok İspanyoluğa hakaretmiş, böyle acayibat hiçbir ülkede yok. Sadece, 301/2 var: Devlet kurumlarına hakaret).

Peki, neden mahkum oluyor insanlar en ufak eleştiri yapınca? Çünkü yargı böyle karar veriyor. Bugün yargının tutumu öyle ki, Türkiye'de hakaret özgürlüğü ifade özgürlüğünün yerine geçti. Azınlık Raporu davasında biz dedik ki, "Üst-kimlik

olarak 'Türk' kısıtlayıcıdır, hatta bu nedenle bölücüdür, soya değil de toprağa gönderme yapan 'Türkiyeli' dersek kucaklayıcı olur" dedik, 5 yıl istemiyle mahkemeye verdiler. O sırada bir milletvekili (Süleyman Sarıbaş) çıktı, "Bunlar babalarının kim olduğunu analarına sorsunlar" dedi, açtığımız hakaret davasında şu anda beraat etmiş durumda. "Eleştiri" diye. Anlatabildim mi?

Peki niye yargı böyle? Çünkü yargı mensupları, Kemalizm'in değerlerini en iyi özümsemiş meslek grubudur Türkiye'de. Ama şu farkla ki, Kemalizm'in iki ayağından biri olan "Güçlü Devlet"te kalmışlar; diğer ve gerçek ayağı olan "Muasır Medeniyet"i okumamışlar. 1930'larda kalmışlar diyeceğim ama, o da değil. Çünkü 1930'larda M.Kemal o zamanın muasır medeniyeti olan B.Avrupa'yı alıp Türkiye'ye klonladı. Olduğu gibi. Hiç değiştirmeden. Hiç sentez çabasına girişmeden. Bunun bugünkü muadili, 2000'lerin Avrupasını alıp Türkiye'ye uygulamaktır. Yargı bu yüzden "kurtarıyor" Türkiye'yi ve kaçınılmaz olarak hukuku yaralıyor. Ordu bu yüzden Türkiye'yi kurtarıyor.

Anlatamıyoruz ki Türkiye'yi kurtarmak hiçbir meslek grubunun harcı ve vazifesi değildir; tam tersine bu bir yetki aşımıdır. Böyle bir görev ve yetki Ordu'da yoktur, yargıda yoktur, poliste yoktur, öğretim üyesinde yoktur, medyada vs. yoktur. Hiçbir meslek grubunda yoktur. Herkes kendi görevini (ülkeyi dışarıya karşı korumak, adaleti sağlamak, asayişini sağlamak, iyi öğretim yapmak, doğru haber vermek, vb.) iyi yaparsa, ülke kurtarılacak duruma hiç düşmez.

Şu anda Sevr Paranoyası atmosferi en çok yargıyı etkiledi. Gececek. Geçince de, "Keşke öyle yapmasaydık. Ama, biz iyi niyetliydik" diyecekler.

3) Hrant Dink'in aramızdan ayrılışının ardından özgür düşünceye sahip çıkan kalabalıklar eylemler ve açıklamalarla seslerini duyurmaya çalıştılar. Eylemler hala devam ediyor. Bu eylem ve açıklamaların etkili olacağını düşünüyor musunuz?

Oldu bile. Önemli olan, bu ülkede bunların söylenebilmiş olması. Arkası gelir gerektiğinde.

Ama "Bu eylemler esas katilleri buldurur mu?" diye soruyorsanız, hayır. Buldurmaz. O zinciri "İyisaatteolsunlar" Samsun'da kopardılar, Samast'ı emirlere rağmen tutuklatarak.

4) Türkiye dış politikasıyla da yakından ilgileniyorsunuz. Nisan ayının yaklaşmasıyla birlikte Amerika ve Avrupa ülkelerinde Ermeni soykırımı tasarısı tartışmaları gündeme gelmeye başladı. Bu konuda neler düşünüyorsunuz.

Şöyle bir slayt var, 31 Mart'ta Utrecht'te vereceğim konferansta:

Yani, Ermenilerin Travması (1915) her yerde Ermeni Tasarıları vs. için bastırmalarına yol açıyor. Bu, Türkiye'deki Sevr Paranoyasını artırıyor ve sonuçta meselenin tabu niteliğini güçlendiriyor. Bu da Türkiye'nin 1915'te yapılanları inkar etmesini hızlandırıyor ki, sonunda yine Ermenilerin Travması artıyor, kısır döngü dönmeye devam ediyor.

Bu kısır döngünün kırılmasının bir tek yolu var: Türkiye ile Ermenistan'ın derhal normal ve hatta iyi ilişki kurması. Bu, bütün parametreleri değiştirir. İnanmazsanız deneyin.

5) Türkiye'de azınlık hakları konusunda bugüne kadar birçok haksızlık yapıldı. Vakıflar yasası bunlardan biri. Avrupa Birliği sürecinde AB'nin baskısıyla bu ve bunun gibi konularda bir iyileşme sağlanması Türkiye'ye bir kazanım sağlar mı?

Bunu herhalde dış politika açısından sordunuz. Dış politikada getireceği yararlar benim umurumda değil. Türkiye şu anda çok üzücü bir durumda, çünkü kendi vatandaşlarına eziyet ediyor. Bir devlet için bundan daha büyük mutsuzluk vesilesi olabilir mi?

Miras hukuku bu ülkede geçerli. Anayasa (eşitlik ilkesi, vs.) geçerli. Lozan geçerli. Üstelik, Anayasa'nın 90/5 maddesi "*Usulüne göre yapılmış temel hak ve özgürlükler antlaşmaları* [böylece, Lozan'ın 37-45 maddelerini tarif ediyor] *yasalarımızın üstündedir*" diyor.

İşte böyle bir Lozan'ın 40. maddesi gayrimüslimler için: "*...masraflarını kendileri vermek şartıyla her türlü hayrî, dinsel, toplumsal ve eğitsel kurumlar kurmak, yönetmek ve denetlemek konusunda eşit hakka sahiptirler*" diyor. 42/3: "*...mevcut vakıflarına her türlü kolaylık ve izinler sağlanır, yenileri için hiçbir kolaylık esirgenmez*"

diyor. Bunu, Türkiye'nin "kurucu antlaşması" söylüyor. Ama biz Müslüman vakıflarına zinhar dokunmazken, bunların tapulu mallarına çatır çatır el koyduk 1960'ların sonundan beri. Bilabedel, tek kuruş ödemedem. Cumhurbaşkanımız da bu gaspı bir miktar engelleyecek yeni yasayı "Gayrimüslim vakıflarına Lozan'da getirilenden daha büyük siyasal ve ekonomik güç sağlar" gerekçesiyle veto etti. Artık, ne diyeyim, başka bişey demeyeyim.